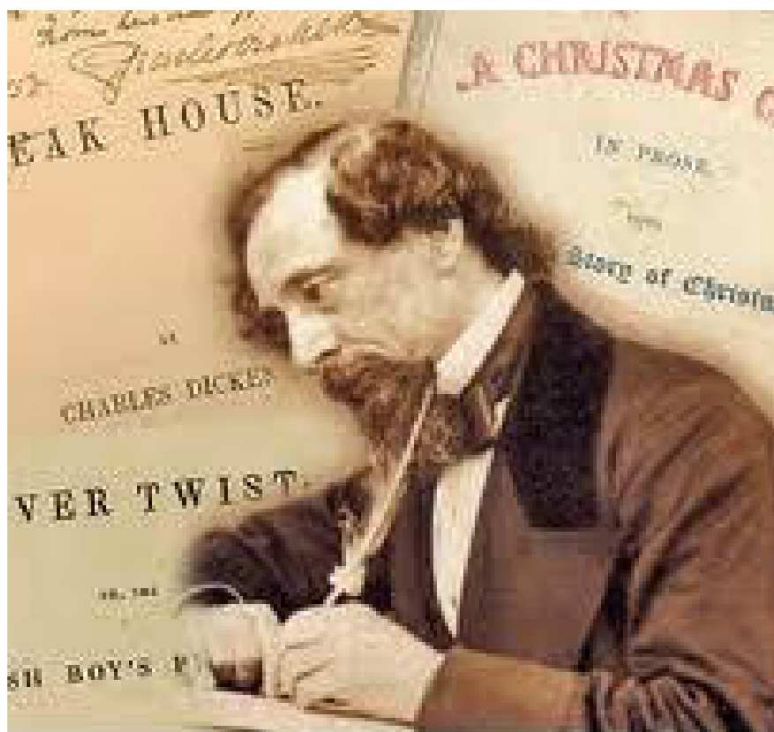
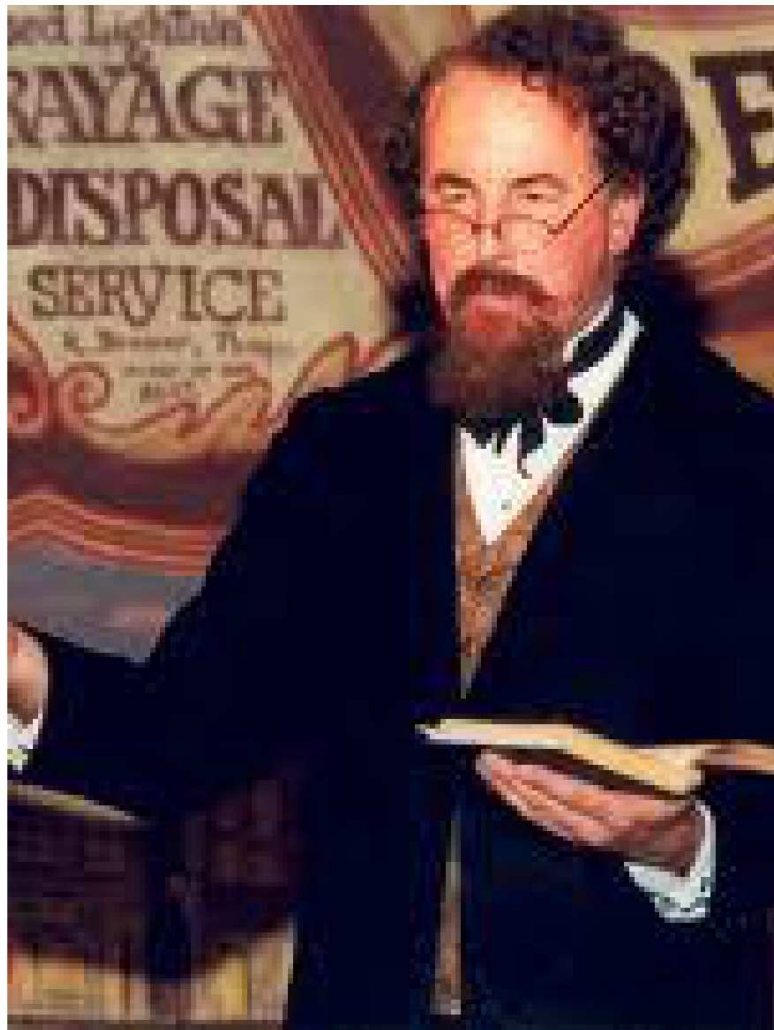

KAROL DICKENS

TWÓRCA PISZĄCY O DZIECIACH I DLA DZIECI

Charles John Huffon Dickens to jeden z najwybitniejszych powieściopisarzy angielskich i europejskich.

Urodził się 7 lutego 1812 roku w Landport, zmarł 9 czerwca 1870 roku w Gadshill. Był synem urzędnika admiralicji. Gdy miał dwanaście lat, jego ojciec został uwięziony za długi, co spowodowało, że rodzina popadła w nędzę. Dickens musiał wówczas podjąć pracę (początkowo w fabryce pasty do butów, a później jako urzędnik sądowy). Zdobył pewne wykształcenie i zaczął pracować jako dziennikarz i reporter prasy liberalnej, a także sprawozdawca parlamentarny. Twórczość prozatorską rozpoczął od szkiców obyczajowych, które przerosły się w powieści przynoszące mu dużą popularność. W jego twórczości dominuje troska o los ludzi pokrzywdzonych przez społeczeństwo, zwłaszcza ubogich i dzieci. Stał się kronikarzem życia ówczesnego Londynu. Realizm łączył z atmosferą baśni, liryzmu i cudowności, np. w Opowieściach Wigilijnych. Powieści Dickensa stanowią wielką panoramę życia i obyczajowości dziewiętnastowiecznej Anglii, uwzględniając niemal wszystkie środowiska. Wyodrębnia się grupę utworów o losach młodych bohaterów, przechodzących twardą szkołę życia, np. Oliwier Twist, Nicholas Nickleby, a zwłaszcza zawierający pierwiastki autobiograficzne David Copperfield, tzw. opowieści gwiazdkowe, m.in. Świąteczny komin, cechujące się w zasadzie pogodnym spojrzeniem na życie. Powieści z ostatniego okresu życia skłaniają ku pesymizmowi i wątpliwości, czy pokonanie zła jest Dickens operował szeroką skalą humoru. Kiedy umarł, w wielu angielskich domach przywdziano żałobę. Mawiał: Ważne jest nie to co możemy zrobić, lecz to

"It was the best of times, it was the worst of times"

ZŁOTE MYŚLI KAROLA DICKENSA

Prawdziwym patriotą jest ten, który nie ze wszystkiego jest zadowolony w swej ojczyźnie, to człowiek, który pragnie i walczy o to, by w niej było lepiej.

Jeżeli nie potrafisz dojść prostą drogą do tego, by nie

być pospolitym, to krzywą drogą na pewno do tego nie dojdiesz.

Aby być niepospolicie uczonym, trzeba zacząć od pospolitego uczenia się.

Ważne jest nie to co możemy zrobić, lecz to co zrobić musimy.

Dzieła Dickensa

Klub Pickicka - Pierwsza powieść Dickensa, publikowana w odcinkach. Utwór opowiada o przygodach i podróżach członków tytułowego klubu i ich przywódcy Samuela Pickwicka.

David Copperfield - to powieść poruszająca wiele wątków, jest szeroką wizją społeczno - obyczajową Anglii z początków XIXw. Treścią tej bardzo obszernej książki są losy Dawida Copperfielda,

którego poznajemy w dniu narodzin i jesteś z nim aż do szczęśliwego zakończenia, kiedy to Copperfield ukazuje się nam jako szczęśliwy mąż i spełniony pisarz.

Oliver Twist Historia Oliviera Twista, sieroty, który zostaje wyrzucony z sierocińca i wpłtuje się w liczne przygody. W tle obserwujemy życie londyńskiej.

Staje się wychowankiem starej arystokratki i od tego momentu zaczyna nowe lepsze życie.

Opowieść wigilijna - Opublikowana po raz pierwszy w 1843. Powiastka moralizatorska, ukazująca nam smutne życie i przemianę jaka zaszła pod wpływem wydarzeń wigilijnej nocy w Ebenezerze Scroogeu.

MW

dreamstime

ŚWIAT UTWORÓW DICKENSA

BO NAJWAŻNIEJSZE JEST SERCE! OPOWIEŚĆ WIGILIJNA

Opowieść Wigilijna to jedno z najwybitniejszych dzieł napisanych przez Charlesa Dickensa.

Opowiadanie to pokazuje głębokie doświadczenie i przemianę skąpca Ebenezera Scrooge'a, zachodzącą w czasie nocy wigilijnej. Jest on samotnikiem, nie lubiącym ludzi, a dbającym jedynie o pomnażanie swojego majątku. W noc wigilijną ukazuje mu się duch Jakuba Marleya - jego zmarłego partnera w interesach. Ta wizyta ma uchronić Scrooge'a przed podobnym losem. Początkowo nieufny, Ebenezer zmienia zdanie pod wpływem wizyt kolejnych duchów: Ducha Dawnych Świąt Bożego Narodzenia, Ducha Obecnych Świąt i Ducha Świąt przyszłych. Pokazują one bohaterowi sceny z jego życia przeszłego, teraźniejszego i przyszłego. Przerazony wizją samotnej śmierci, Scrooge pojmuje beznadziejność takiego trybu

życia i nastawienia do innych ludzi, staje się z powrotem szczodrym, serdecznym człowiekiem, jakim był za młodu, przed śmiercią siostry, jedynej jak się zdawało osoby, która kiedykolwiek się o niego troszczyła. Opowieść wigilijna poza tym, że jest wielką celebracją świąt Bożego Narodzenia, jest przede

wszystkim wyrazem krytyki XIX - wiecznego podziału, jaki panował w wiktoriańskiej Anglii, pomiędzy bogatymi i biednymi, posiadającymi i nieposiadającymi. Londyn był wówczas w centrum świata. Miasto wzbogaciło się dzięki rozwojowi przemysłu oraz wpływów z kolonii, jednak ubóstwo wciąż było w nim

widoczne ubóstwo. Prawo Ubogich miało stanowić odpowiedź na tę sytuację. Jednakże właśnie owe prawo, nie dość, że zrównywało z ziemią własność biedaków, to jeszcze skazywało ich niemal na głodową śmierć. Co gorsza, dzieci z najbiedniejszych

rodzin, zmuszane były do ciężkiej pracy w fabrykach, w niehumanitarnych warunkach, przy bardzo wysokich skażeniach. Rodzice Dickensa trafili do jednego z więzień dla dłużników, gdy ten miał dwanaście lat, ale jemu udało się tego uniknąć (pracował już

wówczas w fabryce pasty do butów). Doświadczenie to jest widoczne na kartach Opowieści Wigilijnej. W powieści artysta krytykuje chciwość bogaczy, których symbolizuje Scrooge przed przemianą. Z drugiej strony utwór jest pochwałą ubogich, którzy nie myślą tylko o sobie i swoich potrzebach, ale o swoich najbliższych. (rodzina Cratchitów).

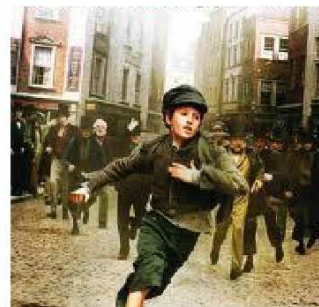
OLIVER TWIST

Oliver Twist, czesko-francusko-brytyjsko-łuski film dramatyczny z 2005 roku w reżyserii Romana Polańskiego. Akcja powieści toczy się w Anglii. Oliver jest sierotą, wychowującym się na ulicach Londynu. Ciągłe szuka swojego miejsca na świecie i ludzi, którzy by go pokochali lub wśród których mógłby czuć się dobrze i bezpiecznie. Szczęście dość długo się do niego nie uśmiecha, chłopiec wielokrotnie wpada w tarapaty z powodu złych ludzi. W końcu jednak marzenia Olivera się

spełniają. Pewnego dnia, chłopiec zostaje wykupiony z sierocińca i rozpoczyna pracę u przedsiębiorcy pogrzebowego, pana Sowerberrego (Michael Heath). Jednak po bójce spowodowanej przez młodego pomocnika, Oliver ucieka i wyrusza do Londynu. Poznaje tam kilkunastoletniego chłopca Artuła Dodgera (Harry Eden), który trudni się drobnymi kradzieżami. Mieszka razem z grupą kieszonkowców u chciwego starca Fagina (Ben Kingsley), który współpracuje z bezwzględnym przestępcą Billem Sikesem.

Oliver zamieszkuje z nimi. Już wydaje się, że również zostanie złodziejem, gdy niespodziewanie spotyka zamożnego pana Brownlowa (Edward Hardwicke), który postanawia wychować go jak syna.

Tymczasem Fagin i Sikes boją się, że Oliver może zdradzić ich sekrety. Z początku ufnym i nic nie podejrzewającym chłopiec poznaje intencje przestępcy i prosi go o wypuszczenie, bo nie chce nikogo okradać. Oliver zostaje w brutalny sposób przymuszony przez bandytów do uczestnictwa w napadzie na dom starej arystokratki. Chłopiec zostaje postrzelony przez lokaja, ale właścicielka domu podejmuje decyzję o pozostawieniu dziecka u siebie, razem z nią i jej bliskimi. Oliver toczy życie pełne

szczęścia i miłości, do czasu, gdy niebezpieczni znajomi znów dają znać o swoim istnieniu. Chłopiec już jednak nie jest sam w nierównej walce z londyńskimi bandytami może liczyć na wsparcie kochających przyjaciół.

Natalia Nosek
Kornel Piątek

W ŚWIECIE TEATRU, FILMU I LITERATURY

WSZYSTKIE TWARZE DANIELA OLBRYCHSKIEGO

Daniel Olbrychski ur. 27 lutego 1945 roku w Łowiczu polski aktor teatralny i filmowy. Jest synem Franciszka Olbrychskiego i Klementyny Sołonowicz-Olbrychskiej.

W 1963 roku ukończył Liceum im. Stefana Batorego w Warszawie. W 1971 roku złożył aktorski egzamin eksternistyczny Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Warszawie.

W 2010 uzyskał dyplom magistra w Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie. Pracował z takimi reżyserami jak: Andrzej Wajda, Krzysztof Zanussi, Krzysztof Kieślowski, Filip Bajon, Claude Lelouch, Volker Schlöndorff czy Nikita Michajłow.

Dla kina odkrył go 1 1963 Janusz Nasfeter, angażując do roli Korala w filmie Ranny w lesie według powieści Witolda

Zalewskiego. Olbrychski miał wówczas 18 lat, był związany z Teatrem Młodzieżowym TVP pod opieką Andrzeja Konicia i rozpoczął studia w PWST w Warszawie. W 2010 roku zagrał też w filmie pt. Salt u boku Angeliny Jolie. Trzykrotnie żonaty: z Moniką Dzienisiewicz-Olbrychską,

z którą ma syna Rafała Olbrychskiego, z Zuzanną Łapicką, z którą ma córkę Weronikę (ur. 1982 roku, zamieszkała w USA), a od 23 października 2003 z Krystyną Dembską-Olbrychską. Ze związku z niemiecką aktorką Barbarą Sukową, aktor ma syna Victora

Longo Olbrychskiego (ur. 1991r.), który mieszka w Nowym Jorku. Jego książki to Wspominki o Włodzimierzu Wysockim, Anioły wokół głowy (współpraca z Przemysławem Źwiklińskim i Jackiem Ziarno) i Parę lat z głowy. Daniel Olbrychski jest niekwestionowanym królem

polskiego kina, który paradoksalnie nigdy nie skończył szkoły aktorskiej. Niezapomniany odtwórca ról Kmicica, Makbeta i Otella, które są marzeniem każdego aktora. Pięć filmów, z jego aktorskiego dorobku było nominowanych do Oscara.

Daniel Olbrychski osiągnął już

wszystko, o czym mogłaby marzyć międzynarodowa gwiazda. A taką niewątpliwie jest nasz Kmicic. Fantastyczny duet z najpiękniejszą kobietą świata jest tylko wisienką, która wieńczy wspaniałą karierę polskiego mistrza.

Paulina Malisz

ANNA POLONY - PIERWSZA DAMA TEATRU STAREGO W KRAKOWIE

Aktorka teatralna i filmowa, reżyserka; urodziła się 21 stycznia 1939 roku w Krakowie. Należy do najwybitniejszych polskich aktorek, od lat związana z krakowską sceną, nazywana jest "pierwszą damą Starego Teatru". Polony ukończyła Wydział Aktorski (1960) oraz Wydział Reżyserii Dramatu (1984) w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej im. Ludwika Solskiego w Krakowie. W 1959 debiutowała na scenie Starego Teatru w Wojny trojańskiej nie będzie Jeana Giraudoux w reżyserii Jerzego Kaliszewskiego. Po studiach związała się z Teatrem im. Juliusza Słowackiego w Krakowie. W 1964 przeniosła

się do zespołu Starego Teatru, w którym na stałe pracowała do 2002 roku. Na tej scenie zetknęła się z Konradem Swinarskim. Zagrała we wszystkich największych przedstawieniach reżysera, w wielu z nich tworząc wybitne kreacje. Lata 90. przyniosły kolejne prace reżyserskie Anny Polony, w tym Wdowy Sławomira Mrożka, przygotowane razem z Józefem Opalskim (1993), Poskromienie złośnicy Szekspira (1993), Ślubny paniński (1993) i Gwałtu, co się dzieje! (1994) Aleksandra Fredry. Rządziej występowała w teatrze, ale każde jej pojawienie się na scenie stawało się wydarzeniem.

NAGRODY I ODZNACZENIA

1977 - Złoty Krzyż Zasługi;
1979 - Zasłużony Działacz Kultury; Nagroda Komitetu ds. Polskiego Radia i Telewizji;
Nagroda za rolę Anieli Dulskiej w przedstawieniu Z biegiem lat, z biegiem dni w reżyserii Andrzeja Wajdy i Anny Polony ze Starego Teatru w Krakowie na V Opolskich Konfrontacjach Teatralnych;
1982 - Dyplom honorowy przyznany w wyniku plebiscytu "Przekroju" na najpopularniejszych aktorów krakowskich w latach 1946-81;
1987 - Nagroda im. Aleksandra Zelwerowicza za rolę Maman Liedermeyer w spektaklu Wiosna narodów w Cichym Zakątku Adolfa Nowaczyńskiego w reżyserii Tadeusza Bradeckiego

ze Starego Teatru w Krakowie; Nagroda za tę samą rolę na 27. Kaliskich Spotkaniach Teatralnych
2003 - Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski;
2005 - Złoty Medal Gloria Artis Zasłużony Kulturze;
2007 - Nagroda Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa; Nagroda Fundacji Kultury Polskiej Złoty Laur za Mistrzostwo w Sztuce.

LITERACKIE WĘDRÓWKI

KARTKI Z PAMIĘTNIKÓW MIŁOŚNICZEK TATR

Drogi pamiętniku!

Przyjechałam na wakacje w Tatry. Są piękne! Bardzo lubię wspinać się po górach. Moja rodzina, która przyjechała tu ze mną, najbardziej lubi wypoczywać podczas górskich wypraw.

Oprócz nas prawie wszyscy jechali kolejkami i machali nam. Gdy wyszliśmy na szczyt, zobaczyłam, że tylko na tej górze został szlak wspinaczkowy i wspaniała zieleń. Na innych były kolejki oraz drogi dla samochodów, bary, hotele i restauracje.

Najbardziej zdenerwowało mnie to, że niektóre góry wyglądały jak wysypiska śmieci. Ani trochę szacunku dla natury! Niektórzy, jak sądzę protestanci, krzyczeli:

Dajcie spokój przyrodzie i Tatom! Chodzili też z tabliczkami, na których pisało: TO NIE WYSYPISKO ŚMIECI!!!, PO CO DROGI I KOLEJKI? CHCEMY TRASY WSPINACZKOWE!!!.

Ciekawe czy inne góry też tak wyglądają? Zrobiliśmy sobie piknik. Zamiast słuchać ćwierkania ptaków, do moich uszów dochodził dźwięk ścinanych drzew. I znowu protestanci tym razem przywiązali się do drzew i nie pozwalali ich ściąć. Podziwiam ich za tę miłość do natury. Z góry zesliśmy szybko i bez problemu. Długo nie mogłam zasnąć. Cały czas myślałam

o Tatrach. Kiedyś przeglądałam stary album rodziców, na których były zdjęcia tatrzańskich szczytów. Aż nie mieści się w głowie, jakie Tatry były kiedyś czyste i zielone. Cieszę się, że chociaż ta jedna góra ocalała, ale i tak szkoda, że nie więcej. Postanowiłam, że razem z bratem i innymi ludźmi, którzy chcą choć trochę pomóc temu miejscu. Będę zbierać śmieci w górach, a rodzice i moja roczna siostrzyczka będą odpoczywać.

Właśnie woła mnie mama. Właśnie idziemy w góry, muszę lecieć. Do jutra!!!! D.G.

19 sierpień 2160r., Zakopane
Wczoraj dotarłam do Zakopanego na mój wymarzony weekend. Kocham górskie wędrówki, wspinaczki po szlakach i Tatry! Znowu tu jestem. Zakwaterowałam się w znajomym pensjonacie Szarotka u sąsiadki Boczkowej.

Dostałam mój ulubiony pokój na poddaszu, z okienka którego widać było Gubałówkę i ostre szczyty Rysów. Dzisiaj rano po śniadaniu wybrałam się na Krupówki w poszukiwaniu pamiątek, które obiecałam koleżance. Do południa mi zeszło to poszukiwanie po tych małych, uroczych sklepikach, pełnych ręcznie robionych pięknych drobiazgów. Nakupiłam też sporo

osypków, bo moja rodzina nie wyobraża sobie powrotu z gór bez tego przysmaku.

Wróciłam do pensjonatu na obiad i po krótkim odpoczynku wybrałam się na spacer. Odwiedziłam Dolinę Pięciu Stawów. Boże, ja tu pięknie latem! Tyle razy już tu byłam i ciągle zachwyca mnie ten krajobraz. Wędrując dotarłam wreszcie nad Morskie Oko. Oj czuję już w nogach te przebyte kilometry.

Widziałam dwa świstaki! Wcale się mnie nie bały. No cóż, trzeba było wracać na kolację. Schodząc w dół spotkałam grupkę fajnych, młodych ludzi. Super nam się rozmawiało. Wieczorem spotkaliśmy się w małej knajpce.

Moi nowi znajomi to miłośnicy Tatr tak jak i ja. Po powrocie zbawienny prysznic i spanko. Dobranoc, mój pamiętniku, dobranoc moje góry do jutra! W.K.

"Ojczysty - dodaj

do ulubionych"

20 lutego 2012 rozpoczęła się kampania "Ojczysty - dodaj do ulubionych". Honorowy patronat nad nią objął Bronisław Komorowski, a akcję zorganizowały Ministerstwo Kultury, Narodowe Centrum Kultury i Rada Języka Polskiego. Kampania ma na celu promowanie języka polskiego. Organizatorzy chcą podnieść świadomość językową Polaków.

Skąd się wzięło hasło "Ojczysty - dodaj do ulubionych"? Hasło "Ojczysty - dodaj do ulubionych" w oczywisty sposób nawiązuje do sposobu w jaki organizujemy sobie zawartość przeglądarki internetowej. Ale można ją też odnieść do Facebooka, choć w nim raczej "lubi" się strony niż dodaje do ulubionych. Hasło akcji społecznoedukacyjnej "Ojczysty -

dodaj do ulubionych" wydaje się promować czystą polszczyznę, szczególnie w skojarzeniu z plakatem stworzonym przez znakomitego grafika i twórcę plakatów Andrzeja Pągowskiego, na którym słowo "ojczysty" jest jakby podzielone na dwie części za pomocą różnych kolorów czcionki - Ojczysty, czyli oj czysty język. Jak deklarują twórcy akcji, hasło z plakatu nie oznacza jednak

walki z zapożyczeniami, tylko ochronę tego, co w naszym języku najcenniejsze - jego unikalności wynikającej choćby z specyficznych dla języka polskiego znaków takich jak "ą", "ę" itp. Kampania "Ojczysty - dodaj do ulubionych" promować więc będzie swoim hasłem język polski jako język w pełni wartościowy i w niczym nie gorszy od innych języków.